

NATURKULTUR · TAR VARA PÅ SKOGENS OLIKA SKIKT

NATURKULTUR

Naturkultur ger en skog med både stora och små träd där markens produktionsförmåga utnyttjas fullt ut. Men metoden är också bra för plånboken, menar trädmärkaren Nils Fagerberg.

FOTO: LINN HEDESSTRÖM BLAD

Utmärkt skog bra affär

TRÄDMÄRKARE. Lönsamheten i skogsbruket kan öka utan kalhyggen. Det fastslår Nils Fagerberg i byn Hult utanför Hovmantorp. Som en av landets få certifierade trädmärkare är han ivrig anhängare av naturkulturmetoden där skogens naturliga strävan att växa i olika skikt utnyttjas.

– Förr sköttes skogarna på detta sätt utan att det fanns teoretiska beräkningar bakom. Men sedan kalhyggesbruket slog igenom är det för få som vågat prova. Det har funnits en utbredd skepsis från bolagen och expertkåren i Sverige. Vi jobbar i en ganska trång sektor och då är det lätt att ett enda synsätt blir rådande. Annat är det i till exempel Tyskland där kalhyggen bannlysts i statliga skogar, säger Nils Fagerberg.

Han är jägmästare sedan 1998. Efter några års jobb med skogligt bistånd i länder som Uganda och Mocambique hamnade han i Gudrunland och bor nu på landet utanför Hovmantorp tillsammans med sambon Emma Falk.

”Det handlar om att dra nytta av skogens naturliga sätt att växa i olika skikt och hela tiden spara de bästa stammarna.”

Nils Fagerberg

Efter ett par år som storminspektor i Södramedlemmarnas skogar sa han upp sig.

– Jag ville helt enkelt prova något annat och läste in certifikatet. Vi är ett tiotal certifierade trädmärkare i landet, men bara fyra som aktivt jobbar med att skaffa uppdrag, säger han.

MÄRKNING

Träden som ska avverkas märks ut av Nils Fagerberg. Han tycker jobbet är roligt eftersom det verkligen håller i gång hjärnan, hela tiden ska massor av faktorer vägas in.

Det så kallade kontinuitetsskogsbruket har funnits i tankarna ända sedan den skogliga studietiden i Umeå. En av lärarna där var Mats Haqner, professor i skogsskötsel och pappa till naturkultur i skogen.

Det kalkhyggesfria skogsbruket – där generation efter generation av träd successivt lyfts fram i

ljuset efter hand som de gamla avverkas när dess värdetillväxt nått sin topp – har varit kontroversiellt de senaste åren. Det har ställts mot dagens gängse metod att kalhugga en rejäl yta i taget, markerade, plantera och sedan hålla beståndet likåldrigt under hela omloppstiden.

Nils Fagerberg är övertygad om att intresset för naturbruk ska växa:

– Absolut, det finns ett behov och inga bra argument emot, det kräver bara mer kunskap. Dessutom är det klimatsmart att undvika hyggen. Mångfalden gynnas och utsläppen av koldioxid minskar, förklarar han.

– Det handlar om att dra nytta av skogens naturliga sätt att växa i olika skikt och hela tiden spa-

ra de bästa stammarna. De stora träden med bäst värdetillväxt får störst utrymme. Det är diametern och kvaliteten man tjänar pengar på.

– Samtidigt blir yngre träd, som annars är ett problem, en resurs. Hjälpplantering behövs bara i luckor och höga gallringskostnader kan sparas in, förklarar han.

Avverkningarna med 15–20 års mellanrum blir dock dyrare eftersom det är längre mellan de träd som avverkas och noggrann trädmärkning krävs. Å andra sidan är det grova stammar, aldrig under 12 centimeter i diameter, som tas om hand.

– De största träden märks för avverkning när räntetillväxten är tillräckligt låg, men uttagan kan naturligtvis anpassas till skogsägarens behov av inkomster de närmaste åren, förklarar Nils Fagerberg och beräknar att metoden ger i snitt hundra kronor mer i netto per avverkad kubikmeter.

KENT AXELSSON
kent.axelsson@smp.se
0470-77 06 49